

47927

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Dışişleri Bakanı Sayın Hakan FİDAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 30/7/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Devletler arasındaki diplomatik ilişkiler uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yürütülmektedir. Diplomatik temsilciliklerin temel görevleri gönderen devleti temsil etmek, iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmek, hukuka uygun yöntemlerle bilgi edinmek ve vatandaşlarına konsolosluk hizmeti sunmaktır. Bununla birlikte diplomatik misyonların faaliyetlerinin, kabul eden devletin egemenlik haklarına, iç hukukuna ve kamu düzenine saygı çerçevesinde yürütülmesi uluslararası hukukun temel ilkeleri arasında yer almaktadır.

Son günlerde basına yansıyan haberlerde, Amerika Birleşik Devletleri'nin Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin Diyarbakır'da çeşitli sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, yerel temsilciler ve farklı kesimlerle bir dizi görüşme gerçekleştirdiği, söz konusu ziyaretler kapsamında kamuoyunun siyasal tercihleri ve güncel gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde bulunduğu iddia edildiği görülmektedir. Haberlere konu olan faaliyetlerin içeriğine ilişkin farklı değerlendirmeler bulunsun da yabancı diplomatik misyonların Türkiye'de yürüttüğü saha faaliyetlerinin hukuki çerçevesi ve bu faaliyetlerin hangi usul ve esaslar dâhilinde gerçekleştirildiği hususu önemlidir.

Yabancı diplomatik temsilciliklerin farklı şehirlerde kamu kurumları, yerel yöneticiler, meslek kuruluşları, sivil toplum temsilcileri veya vatandaşlarla temas kurması diplomatik faaliyetlerin doğal bir parçası olmakla birlikte, bu temasların hangi usuller çerçevesinde gerçekleştirildiği, önceden herhangi bir bildirim yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı, Dışişleri Bakanlığının bu faaliyetler hakkında hangi düzeyde bilgi sahibi olduğu ve gerekli görülen durumlarda hangi diplomatik mekanizmaların işletildiği hususlarının açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Özellikle güvenlik, kamu düzeni ve toplumsal hassasiyet bakımından önem arz eden bölgelerde gerçekleştirilen diplomatik temasların, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik yetkileri ile uluslararası yükümlülükleri arasında hassas bir denge içerisinde yürütülmesi gerekmektedir. Bu nedenle yabancı diplomatik misyonların Türkiye'deki saha faaliyetlerine ilişkin uygulamaların şeffaflığı, diplomatik teamüllerin korunması ve uluslararası hukuk kurallarının eksiksiz uygulanması bakımından kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

Anayasa'nın 5'inci maddesi uyarınca Devletin temel amaç ve görevleri arasında ülkenin bağımsızlığını, bütünlüğünü ve kamu düzenini korumak yer almaktadır. Aynı zamanda dış ilişkilerin yürütülmesi ve diplomatik temsilciliklerle ilişkilerin koordinasyonu Dışişleri Bakanlığının temel görevleri arasındadır. Bu çerçevede, Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı diplomatik misyonların saha faaliyetlerine ilişkin mevcut uygulamaların ve denetim mekanizmalarının açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Basına yansıyan haberlerde yer alan, Amerika Birleşik Devletleri'nin Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin Diyarbakır ilinde gerçekleştirdiği belirtilen ziyaret ve temaslar hakkında Bakanlığınız önceden bilgilendirilmiş midir?
2. Söz konusu ziyaret programı kapsamında ABD Adana Başkonsolosluğu tarafından Bakanlığınıza veya ilgili diğer kamu kurumlarına resmî bildirimde bulunulmuş mudur?
3. ABD Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin Diyarbakır'da gerçekleştirdiği belirtilen görüşmeler rutin diplomatik faaliyet kapsamında mı değerlendirilmiştir?
4. ABD Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin vatandaşlara Türkiye'nin iç siyasetine ilişkin sorular yönelttiği iddia edilmektedir. Bakanlığınız, bu iddialar hakkında ABD makamlarından herhangi bir açıklama talep etmiş midir?
5. Basına yansıyan bilgiler doğrultusunda ABD Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin kamu kurumları, yerel yöneticiler, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve vatandaşlarla gerçekleştirdiği belirtilen temaslara ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
6. ABD Adana Başkonsolosluğu yetkililerinin Diyarbakır programı kapsamında yürüttüğü belirtilen faaliyetler hakkında ilgili valilik veya diğer kamu kurumları tarafından Bakanlığınıza herhangi bir bilgi notu ya da rapor iletilmiş midir?
7. Söz konusu ziyaret sırasında gerçekleştirildiği iddia edilen görüşmelerin kapsamı ve yöntemi hakkında ABD'nin Ankara Büyükelçiliği veya Adana Başkonsolosluğu nezdinde herhangi bir diplomatik temas kurulmuş mudur?
8. Son beş yıl içerisinde ABD'nin Ankara Büyükelçiliği ile Adana, İstanbul ve İzmir Başkonsoloslukları tarafından Türkiye'nin farklı illerinde gerçekleştirilen saha ziyaretlerinin sayısı kaçtır? Bu ziyaretler hangi illerde gerçekleştirilmiştir?
9. Son beş yıl içerisinde ABD diplomatik temsilcilikleri tarafından gerçekleştirilen il ziyaretleri nedeniyle Bakanlığınızca diplomatik girişimde bulunulan veya açıklama talep edilen herhangi bir olay yaşanmış mıdır?
10. ABD diplomatik temsilciliklerinin Türkiye'de gerçekleştirdiği saha ziyaretlerinde kamuoyu araştırması, sosyolojik gözlem veya yerel aktörlerden bilgi toplanmasına yönelik faaliyetlerin diplomatik teamüller bakımından değerlendirilmesine ilişkin Bakanlığınızın belirlenmiş kriterleri bulunmakta mıdır?

11. Türkiye’de görev yapan ABD diplomatik temsilciliklerinin il ziyaretleri ve saha faaliyetlerine ilişkin Dışışleri Bakanlığı bünyesinde düzenli izleme ve değeriendirme mekanizması bulunmakta mıdır?
12. Bakanlığınız, yabancı diplomatik misyonların özellikle güvenlik ve toplumsal hassasiyet taşıyan bölgelerde yürüttükleri saha faaliyetlerine ilişkin ne düşünmektedir?